

BIBLIOTEKA
SHTETIT

814-2

A.58

FATMIRA
ALIAJ
E fejuara
ime
DRAMË

814-2
A58

FATMIRA ALIAJ

E FEJUARA IME

dramë

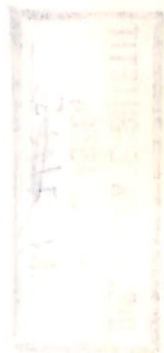
1974

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

LALIA AHIMTAJ

E FETUARAVE

Shpreh

Tirazhi 1000 kopje Format 70x100/32 Stash: 2204-72

KOMBINATI POLIGRAFIK – Shtypshkronja e Re
Tiranë, 1977

PERSONAZHET :

- ANDROMAQUI — 60 vjeç me origjinë punëtore, tani pensioniste, shkurt e thërresin Maqi.
- LENA — vajzë e Maqit, 19 vjeçe, punëtore.
- NASI — i fejuari i Lenës, teknik në byronë teknologjike, 28 vjeç.
- FLUTURA — shoqe e Lenës, punëtore, 20 vjeç.
- ANDONI — i ati i Nasit
- VASILIKA — e ëma e Nasit
- ARBENI — shok i Nasit
- LIRIA — kryetare e kooperativës në fshatin A.

Kooperativistë e kooperativiste.

PJESA E PARË

Tablo e parë

Dhomë ndënjeje e rregulluar thjesht e bukur. Në një kolltuk Maqi duke thurur triko, në tjetrin Nasi pi cigare.

NASI — (I shqetësuar sheh orën.) Ora vajti pesë, shumë u vonua.

MAQI — Duke ardhur duhet të jetë. Më tha se kishin një mbledhje me shumë rëndësi.

NASI — Mbledhje me rëndësi?! Përse?!

MAQI — Ku e di unë, more bir. Po edhe sikur të ma kishte thënë se mos do të më kujtohej përse. Kaq mbaj mend unë. (Qesh e thekson.) Mbledhja është me shumë rëndësi. Të tjerat, pastaj... Ato i zgjidhni vetë ju.

NASI — Nuk thashë ndonjë gjë ja, po... Nuk u mbaruan, ndonjëherë këto mbledhje të shkreta, se mbledhje sot, mbledhje nesër... Apo jo?

MAQI — E po, edhe ato duhen, mor bir.

NASI — Po xhanëm, po! Nuk them, po edhe sikur të mos i ndjekësh të gjitha mbledhjet nuk bëhet kiameti. E kush do ta vërë re Lenën në vajti a s'vajti?!

Se mos kanë rënë mbi kokë të saj problemet e ndër-marrjes. Mirëpo hajt t'i thuash Lenës të mos shkojë, pa të shohësh.

MAQI — E po, shoqja me shoqe, bir, nuk ndahen.

NASI — Ato nuk ndahen, po edhe ti, mama... Ti nuk ia prish kurrë, bile edhe nga punët e shtëpisë e ke li-ruar fare.

MAQI — Po unë nuk kam si ta shkëpus nga shoqë-ria, pastaj dhe e vogël nuk është tani. E kupton ve-të të mirën dhe të keqen.

NASI — (Shëtiti nëpër dhomë si i menduar.) Unë kam një mendim, nënë Maqi.

MAQI — Hë, mor bir, thuama!

NASI — Nuk di si do të ma presësh edhe ti...

MAQI — Pse, nga unë varet?

NASI — Po, po, edhe nga ju. Mund të them në radhë të parë nga ju.

MAQI — (Lë punën e dorës dhe shikon dhëndërin.) Pa ta dëgjojmë, o bir.

NASI — Them ta marr Lenën që këtë verë...

MAQI — Uuu, kaq shpejt?!

NASI — Martohemi e shpëtojmë, Ç'të presim më.

MAQI — Ti ke thënë se do ta marrësh nga viti tjetër, e tani po shpejtohesh?

NASI — (Duke qeshur.) Po pse mos pret të të rritet akoma?

MAQI — (E menduar.) Jo, jo... unë nuk pres, po...

NASI — (I pret fjalën.) Më falë që të pres fjalën, por të moshuarit thonë se po kaloi vajza të 16-tat, leze-tin e ka në shtëpi të burrit dhe jo në derë të baba-it.

MAQI — (Vë buzën në gaz.) Ashtu ishte njëherë e një kohë, po tani mendojmë ndryshë. Pastaj, Lenën e

kam të vetme, e nuk do ta nxjerr nga shtëpia si vajzë të gjetur, ë?

NASI — (Buzagaz.) Nuk ma merr mendja të mos i kesh bërë gjë ti. Kushedi sa vjet ke që përgatitesh për Lenën.

MAQI — Ah, more bir, unë i kam rritur fëmijët jetimë. Këta të dy më mbetën pa babë që në vegjëli. I kam rritur me mundime, me këta krahë i kam përballuar vetë të gjitha.

NASI — Rritja e fëmijëve me mundime bëhet.

MAQI — Po, veç ka mundime dhe mundime. Nuk them, dhe ju për bukën e gojës keni vuajtur, po u rritët me baba gjallë. E mua dy fëmijët e parë më kanë vdekur. Tani do të ishin njëri 38 vjeç e tjetri 36... Fukarallëk thuaj, ja! Të ikte fëmija e ti nuk kishe si t'i bëje derman. Vdiste fukaraja dhe as e çante kokën njeri për të. Nikja, i vogli, ishte në gji në kohë të bombardimeve. Njërin e kisha tre vjeç, këtë në gji, burri partizan në mal. . . Këta donin të hahnin: Lëre mos e nga!

NASI — E po, kohë luftë, nënë...

MAQI — Po nuk ishte vetëm ajo, kur linda të parin nuk ishte luftë, e bëra tre vjeç dhe e futa në dhe. Eh, shqyr iku ajo kohë... Po Lena ç'thotë, mor bir? Në një mendje me ty është?

NASI — Lenës nuk e kam thënë gjë.

MAQI — A, domethënë e nise nga unë, ti?! (E vendosur.) Jo, këtë verë nuk e martoj dot.

NASI — Për harxhet e ke fjalën?

MAQI — Për të gjitha... As mua, as juve nuk ju shtrëngon kush. Verës tjetër...

(Troket dera, shkon e hap dhe hyjnë Lena e Flutura.) Po hë, moj Lena, na bëre merak! Kemi dy orë që po të presim.

- LENA — Mirëmbërëma, Nasi! (I jep dorën, pastaj i drejtohet së ëmës.) Mirëmbërëma, nënoke! (E merr për qafe.)
- FLUTURA — (Pasi përshëndetet me Nasin shkon tek Maqi.) Mirëmbërëma, teto Maqi! Vërtet u merakosët?
- MAQI — Jo, moj bijë, jo!
- LENA — Ah, çfarë mbledhje ka qenë? Po ju, Nasi, si s'patët mbledhje sot?
- NASI — Nuk na lajmëroi njeri, po mund të kemi nesër.
- LENA — Me siguri që do të bëni.
- MAQI — Po uluni, çupat e nënës, se do t'ju ketë marrë uria. T'ju sjell për të ngrënë. (Bën të ngrihet po nuk e lë Lena.)
- LENA — (Një dorë në sup të së ëmës.) Jo, nënë, jo, nuk duam, hëngrëm në mensë në kohë të pushimit.
- MAQI — Atëhere t'ju bëj nga një kakao apo nga një çaj?
- FLUTURA — Çaj më mirë.
- NASI — (Ulet karshi Lenës.) Dy orë?
- LENA — (Duke qeshur.) T'i kam borxh.
- NASI — (Buzagaz.) Kur do të ma lash borxhin?
- LENA — Që nesër...
- NASI — Unë them më mirë sonte. Apo je e lodhur nga mbledhja. Nuk na thatë përse e kishit mbledhjen?
- LENA — Mbledhja që për t'u solidarizuar me iniciativën e të rinjve të uzinës mekanike për të punuar e jetuar....
- FLUTURA — Një vit në fshat.
- NASI — Me dëshirë, sigurisht.
- LENA — Sigurisht...
- MAQI — Vullnetarë, moj bijë? Apo është fjala për djemtë? Të venë si të mos venë? Djem janë e po nuk

shkuan ata kush do të vejë? Unë?! Të venë, si të mos venë?

FLUTURA — Nuk është fjala vetëm për djemtë, teto Maqi.

MAQI — (Shikon Lenën.) Po qysh është, moj bijë?

LENA — (Me buzë në gaz.) Fjala është për të rinjtë dhe rinia nuk ka vetëm djem, por ka edhe vajza.

MAQI — (Lenës e Fluturës.) Ç'flisni, moj bija? Vajzat nuk janë si djemtë. Djali po djalë! Ku rafsha mos u vrafsha djali. Vajzat kanë halle, pa fejohen, pa martohen, pa lindin fëmijë... Ehu, puna e vajzave ndryshon.

FLUTURA — Teto Maqi, si thua ti, vetëm djemtë të shkojnë vullnetarë edhe kur na bëhet thirrje të ndihmojmë fshatin?

MAQI — Ku dini ju nga punët e bujqësisë, moj bijë!

FLUTURA — Do të mësojmë. Pse, kush ka lindur i ditur?

NASI — Ashtu është, shumë drejt, po ka dhe përjashtime. Dhe përjashtimi nuk e prish rregullin.

LENA — (Serioze). Për ç'përjashtim e ke falën, Nasi?

FLUTURA — (Duke buzëqeshur.) Unë mendoj se Nasi e ka fjalën për të sëmuret e për ata që fizikisht nuk i përballojnë dot vështirësitë e fshatit.

NASI — Për ata e për të tjerë. (Lenës.) Për shembull, ti je vajzë e vetme me nënë plakë, me provime, etj, etj. Pra e ke shumë të vështirë, të mos them të pamundur.

LENA — Thirrja nuk bëhet me kondita.

NASI — Shumë e drejtë, duhet t'u prgjigjemi kërkesave të kohës dhe detyrat që marrim përsipër t'i çojmë deri në fund. Po ju, si vendosët? Kjo ka rëndësi! U kërkuan mendimin bashkarisht, si organizatë, apo një nga një?

- LENA — (Me të qeshur.) Më duket se paske harruar si bëhen mbledhjet e organizatës. Kjo do të thotë se ke shumë kohë që s'ke vajtur.
- NASI — Vërtet, e kam me gjithë mend... Mos qesh tani. Si?
- LENA — Fare e thjeshtë, dhamë fjalën si organizatë.
- NASI — Hë... Ashtu thuaj.
- LENA — Si hë?
- NASI — Domethënë problemi nuk shtrohet konkretisht për ty.
- LENA — Problemi shtrohet se fshati tani ka më tepër nevojë për krahë pune dhe ti e di mirë rolin e bujqësisë në forcimin ekonomik.
- NASI — (Me të qeshur.) Shih, shih, qenke bërë agjitatore e fortë, Lena! Shyqyr që je e fejuar, thuaj, e nuk të cakton njeri.
- LENA — Unë dëshirën e shfaq, bile edhe Flutura.
- MAQI — Mirë, moj bijë, ato që thotë Partia të bëhen që ç'ke me të, po fundja le të venë djemtë dhe vajzat beqare, po jo të fejuarat si Lena e të martuarat si ti. Hë, po edhe për ato beqaret hall është se do të mbeten pa martuar, të gjorat. Për djemtë është kjo punë, e di unë, se ata nuk mbeten pa martuar.
- FLUTURA — Pse, moj teto Maqi, një vit është, dhe vajzave nuk u ikën koha. Pastaj, me shokë venë atje e në punë e sipër njihen e, në fund të fundit... dhe fshati ka djem.
- NASI — Ç'thua, moj Flutur? Paska edhe djem fshati! Po kur ka mundësi të martohet në qytet? Pastaj, qytetarja e ka më të vështirë jetën në fshat, është mësuar ndryshe.
- LENA — (Fluturës.) Më fal, Flutura! (Nasit.) Po dhe ndonjë çudi nuk është: siç martohen nga fshati në qytet, mund të martohen, natyrisht, kur gjen njeri-